

Jane Austen s-a născut la 16 decembrie 1775 în localitatea Steventon din comitatul englez Hampshire. Încercările sale literare timpurii s-au lovit de neîncrederea editorilor, ea reușind să-și publice primul roman, *Rațiune și simțire*, abia în 1811. *Mândrie și prejudecată* (1813) îi aduce consacrarea ca scriitoare, iar *Mansfield Park* (1814) și *Emma* (1815) consolidează prestigiul de care se bucură. Jane Austen a murit la 18 iulie 1817 în localitatea Winchester din comitatul Hampshire. Alte două romane, *Persuasiune și Mănăstirea Northanger*, aveau să apară postum, în 1818. În 1871 a fost publicat romanul epistolar *Lady Susan*.

JANE AUSTEN EMMA

*Traducere din limba engleză
de Anca Roșu*

LITERA®
București
2019

Emma
Jane Austen

Carte Pentru Toți este parte
a Grupului Editorial Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, București,
România
tel.: 021 319 63 93; 0752 101 777

Emma
Jane Austen
Copyright © 2019 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii
Corector: Păunița Ana
Copertă: Vladimir Zmeev,
Vlad Panfilov
Tehnoredactare și prepress:
Bogdan Coscaru.

Descrierea CIP a Bibliotecii
Naționale a României
AUSTEN, JANE
Emma / Jane Austen; trad.
din lb. engleză: Anca Roșu . -
București: Litera, 2019
ISBN 978-606-33-4297-4
I. Roșu, Anca (trad.)
821.111

CAPITOLUL I

Emma Woodhouse, frumoasă, deșteaptă, bogată, cu un cămin minunat și o fire veselă, părea să facă parte dintre aleșii sortii. Trecuseră douăzeci și unu de ani de când era pe lume și puține lucruri o mâhniseră sau îi răniseră mândria.

Era cea mai mică dintre cele două fiice ale unui tată iubitor, care le răsfățase mult, și, ca urmare a căsătoriei surorii ei, devenise stăpâna casei la o vârstă destul de fragedă. Mama îi murise de mult, așa că nu-și mai amintea decât vag mângâierile ei. Îi luase locul o femeie minunată, care, făcând slujba de guvernantă, îi oferea o dragoste aproape maternă.

Domnișoara Taylor locuia la familia Woodhouse de șaisprezece ani, mai degrabă ca prietenă decât ca guvernantă, și ținea mult la amândouă fetele, dar mai ales la Emma. Între ele exista acea intimitate care se naște între surori. Chiar înainte ca domnișoara Taylor să fi demisionat oficial din slujbă, blândețea firii ei o făcea să se poarte fără asprime și odată îndepărtată umbra severității, ea și Emma deveniseră prietene foarte apropiate. Emma făcea tot ce-i plăcea, căci, deși respecta mult părerile domnișoarei Taylor, se conducea după propria judecată.

Ceea ce era cu adevărat rău în caracterul Emmei, era o tendință de a-și impune prea mult voința și o prea mare încredere în sine; acestea erau neajunsurile care amenințau să-i umbrească bucuriile. Primejdia însă trecea neobservată deocamdată și nu putea fi socotită o nenorocire.

Avu și o mâhnire ușoară, care nu avea de ce să-i apese sufletul. Domnișoara Taylor se căsătorii. Pierderea ei îi aduse prima întristare. În ziua nunții acestei iubite prietene, Emma fu pentru întâia oară cuprinsă de gânduri triste. După nuntă, când mirii plecară, rămase singură cu tatăl ei la masa pregătită pentru cină, fără să poată spera că cineva le va înveseli ceasurile lungi de seară. După masă, tatăl ei se retrase să doarmă, și Emma rămase cu gândurile ei.

Împrejurarea promitea să fie fericită pentru prietena ei. Domnul Weston era un bărbat cu un caracter ireproșabil, avere destulă, vârstă potrivită și purtare aleasă. Emma simțea chiar o satisfacție la gândul că, generoasă și dezinteresată, ea însăși dorise și făcuse totul pentru realizarea acestei căsătorii. Dar generozitatea i se întorcea împotriva. Va simți lipsa domnișoarei Taylor în fiecare minut al zilei. Își aminti de bunătatea ei – bunătatea și afecțiunea pe care le știa de șaisprezece ani –, cum o învățase și cum se jucase cu ea, de când avea cinci ani, cum, dedicându-i toate puterile, făcea totul ca ea să fie fericită când era sănătoasă și-i stătea de veghe la căpătâi când era bolnavă. Tributul de recunoștință pentru acei ani era mare, dar intimitatea din ultimii șapte ani, egalitatea care se stabilise după căsătoria Isabellei, când rămăseseră numai

ele două, era o amintire mai scumpă și mai gingașă. Fusese o prietenă și o tovarășă cum rar se întâlnește: inteligentă, cultă, săritoare, blândă, cunoscând toate treburile familiei, arătând interes pentru binele tuturor, dar mai ales pentru Emma; fusese părtașă la toate plăcerile și planurile ei. Era ființa căreia putea să-i spună tot ce-i trecea prin minte și care o iubea destul de mult pentru a-i trece cu vederea cusururile.

Cum va suporta ea această schimbare? Ce e drept, prietena ei se muta la numai un kilometru depărtare de ei. Dar Emma știa ce mare va fi diferența între doamna Weston, de care o va despărți numai un kilometru, și domnișoara Taylor, care locuia în aceeași casă cu ea; și cu toate avantajele caracterului și situației ei, Emma era acum în primejdia de a suferi din cauza izolării spirituale. Îl iubea mult pe tatăl ei, dar el nu-i putea fi tovarăș, nu putea să fie partenerul ei într-o conversație fie serioasă, fie pe ton de glumă.

Diferența de vârstă (domnul Woodhouse nu se căsătorise tocmai tânăr) era accentuată de firea și obiceiurile lui, căci, fiind toată viața cam bolnăvicios, nu-și obosea nici mintea, nici trupul și, prin purtarea sa, era mult mai bătrân decât anii pe care îi avea. Deși era peste tot iubit pentru sufletul lui bun și firea lui blândă, nu s-ar fi putut spune că strălucea prin darurile spiritului.

Sora ei, care în urma căsătoriei se mutase la Londra, la o distanță relativ mică, de numai douăzeci și patru de kilometri, era totuși prea departe pentru vizite zilnice, și Emma avea să petreacă multe seri lungi și plictisitoare de octombrie și noiembrie până când

Crăciunul urma să prilejuiască o nouă vizită a Isabellei, cu soțul și copiii ei, care umpleau casa și îi ofereau o încântătoare tovarășie.

Highbury, satul acesta mare și cu o populație aproape la fel de numeroasă ca a unui oraș și din care Hartfield, în ciuda gazonului, propriu boschetelor și numelui său, făcea parte, nu-i ofereea pe nimeni de talia ei. Familia Woodhouse era socotită aici cea mai de frunte. Toți îi priveau cu respect. Aveau multe cunoștințe, căci tatăl ei se purta frumos cu toată lumea, dar n-ar fi acceptat pe nimeni în locul domnișoarei Taylor, nici pentru o jumătate de zi.

Schimbarea era tristă, și Emma nu avea decât să ofteze și să-și dorească lucruri imposibile, când tatăl ei se trezi și ea trebui să devină din nou voioasă. Proasta lui dispoziție trebuia risipită. Era un om cu nervii slabi, care se întrista ușor; îi iubea pe toți cei din jurul său și nu-i plăcea să se despartă de ei; îl supăra orice fel de schimbare. Căsătoria ca motiv de schimbare a situației era pentru el ceva cu totul nesuferit; nu era nici acum împăcat cu faptul că fiica lui se căsătorise și nu putea vorbi despre ea decât cu multă compătimire, deși fusese o căsătorie din dragoste, iar acum era nevoit să se despartă și de domnișoara Taylor. Datorită obiceiurilor sale izvorâte dintr-un ușor egoism, și pentru că nu putea crede că ceilalți pot să aibă sentimente diferite de ale sale, era de părere că domnișoara Taylor săvârșise o faptă la fel de păgubitoare pentru ea ca și pentru ei, și ar fi fost cu mult mai bine dacă ea și-ar fi petrecut tot restul zilelor la Hartfield. Emma zâmbea și flecărea cât se poate de

veselă pentru a-l abate de la asemenea gânduri, dar, când se servi ceaiul, domnul Woodhouse nu se putu abține de la a-și repeta exclamația de la cină:

– Biata domnișoară Taylor; tare aș vrea s-o văd din nou aici. Ce păcat că domnului Weston i-a venit ideea s-o ia de nevastă!

– Nu pot să fiu de acord cu dumneata, tată, știi prea bine! Domnul Weston e un bărbat atât de manierat, de vesel, de minunat, încât merită din plin o soție bună. Și doar nu voiai ca domnișoara Taylor să stea la noi toată viața și să suporte toanele mele, când poate să aibă casa ei?

– Casa ei! Care-i, mă rog, avantajul că are casa ei? Casa asta e de trei ori mai mare, și tu n-ai niciodată toane, draga mea!

– Dar ne vom duce foarte des pe la ei, și ei vor veni pe la noi. Ne vom întâlni mereu. Noi trebuie să facem primul pas. Trebuie să le facem vizita cuvenită după nuntă cât mai repede.

– Draga mea, cum o să mergem până acolo? Randalles e așa de departe. Nu pot merge pe jos nici jumătate de drum.

– Nu tată, nimeni nu zice să mergi pe jos. Vom merge, bineînțeles, cu trăsura.

– Trăsura! Dar lui James n-o să-i convină să înhame caii pentru o distanță atât de mică. Și unde o să țină caii în timpul vizitei?

– O să-i țină în grajdul domnului Weston, tată. Știi bine că am stabilit deja. Am discutat cu domnul Weston aseară. În ceea ce-l privește pe James, poți să fii sigur că o să-i facă plăcere să meargă la Randalles

fiindcă fata lui e servitoare acolo. Cred chiar că va fi bucuros să ne ducă *numai* acolo. Și asta datorită dumitale, tată! I-ai făcut rost Hannei de o slujbă bună. Nimeni nu s-a gândit la Hannah până nu i-ai pomenit dumneata numele – și James îți e foarte îndatorat.

– Îmi pare foarte bine că m-am gândit la ea. A fost un noroc. Nu vreau ca James să se creadă nedreptățit sub nici un motiv. Sunt sigur că va fi o servitoare excelentă; e politicoasă și vorbește frumos. Am o părere minunată despre ea. De câte ori mă vede îmi face o reverență și mă întreabă ce mai fac într-un fel foarte drăguț, și când ai adus-o aici să coasă, am observat că totdeauna întorcea cheia așa cum trebuie și nu trântea ușa. Sunt sigur că va fi o servitoare minunată. Și pentru domnișoara Taylor va fi o mângâiere să aibă în preajmă pe cineva cunoscut. De câte ori James se va duce să-și vadă fata, va primi vești de la noi. El îi va spune cum o ducem.

Emma făcu totul să îndrepte gândurile tatălui ei în această mai fericită direcție și spera că, ajutată de jocul de table, va reuși să-l facă să suporte seara, iar ea să aibă de luptat numai cu propriile regrete. Așezară masa pentru table, dar îndată după aceea sosi un musafir și tablele deveniră inutile.

Domnul Knightley, un bărbat inteligent, de vreo treizeci și șapte-treizeci și opt de ani, era nu numai un foarte vechi și intim prieten al familiei, dar și legat în mod special de ei, fiind fratele mai mare al soțului Isabellei. Locuia cam la un kilometru și jumătate distanță de Highbury și venea foarte des în casă, primit cu multă plăcere, iar acum fu întâmpinat cu și

mai multă căldură, căci venea de la rudele comune din Londra. Se întorsese târziu, la ora cinei, după o absență de câteva zile, și acum sosea la Hartfield să aducă vestea că în Brunswick Square toate sunt bune. Această împrejurare fericită îl învioră un timp pe domnul Woodhouse. Domnul Knightley era un om vesel, care îi plăcea, și nenumăratele lui întrebări despre „biata Isabella și copiii ei“ primiră un răspuns mulțumitor. Când toate acestea se sfârșiră, domnul Woodhouse observă plin de recunoștință:

– Foarte drăguț din partea dumitale, domnule Knightley, să ieși din casă la vremea asta, ca să vii la noi. Mi-e teamă că n-a fost o plimbare prea plăcută.

– Da de unde, domnule. E o noapte frumoasă, cu lună, și e așa de cald că nu mă pot apropia de foc.

– Dar trebuie să fie foarte umed și mult noroi pe jos. N-aș vrea să răcești.

– Noroi, domnule? Uitați-vă la pantofii mei! Nici un strop.

– Cam ciudat, știi, a plouat foarte mult zilele astea. A plouat îngrozitor de tare, cam jumătate de oră, când eram la micul dejun. Eu chiar voiam să se amâne nunta.

– Apropo, nu v-am urat fericire. Știi foarte bine ce fel de fericire simțiți și nu m-am grăbit cu felicitările. Dar cred că totul a mers destul de bine. Cum a fost? Cine-a plâns mai mult?

– Ah, biata domnișoară Taylor, tristă întâmplare!

– Bietul domn și biata domnișoară Woodhouse, dacă vreți; dar n-aș zice „biata domnișoară Taylor“. Am multă considerație pentru dumneavoastră și

pentru Emma, dar când vine vorba de a depinde sau nu de cineva! În orice caz, cred că e mai bine să trebuiască să faci pe plac la unul, decât la doi.

– Mai ales când unul din cei doi e o ființă așa de năzuroasă și mofturoasă, zise Emma în glumă. Asta voiai să spui, domnule, nu? Și ai fi spus-o dacă tata n-ar fi fost de față.

– Cred că e adevărat, draga mea, într-adevăr, zise domnul Woodhouse cu un oftat. Mi-e teamă că uneori sunt foarte năzuros și mofturos.

– Dragă tată, doar nu crezi că mă gândeam la dumneata, sau presupuneam că domnul Knightley s-ar gândi la *dumneata*. Ce idee îngrozitoare! Nu, eu mă gândeam la mine. Domnului Knightley îi place să mă necăjească, știi, așa în glumă. E numai o glumă. Întotdeauna ne spunem orice unul altuia.

Domnul Knightley era de fapt unul dintre puținii oameni care îi puteau găsi cusururi Emmei și singurul care i le spunea. Și, deși asta nu-i plăcea în mod deosebit nici Emmei, îi era teamă că tatăl ei va fi și mai puțin încântat să afle că există persoane care nu o găsesc perfectă.

– Emma știe că nu o flatez niciodată, zise domnul Knightley, dar nu mă refeream la nimeni în special. Domnișoara Taylor era obișnuită să facă pe plac la doi, acum nu va avea decât unul. Se pare că e spre câștigul ei.

– Da, zise Emma, dorind să încheie subiectul, voiai să știi cum a fost la nuntă. Am plăcerea să-ți spun că ne-am purtat cu toții minunat. Toți au fost punctuali, toți arătau bine, nici o lacrimă, nici o mutră plouată.

Știam cu toții că ne va despărți numai un kilometru și că ne vom vedea cu siguranță în fiecare zi.

– Emma, draga de ea, suportă totul așa de bine, zise tatăl ei, dar, domnule Knightley, zău, îi pare rău c-a pierdut-o pe biata domnișoară Taylor, și sunt sigur că îi va fi foarte dor de ea.

Emma întoarse capul ca să-și ascundă fața răvășită de zâmbete și lacrimi.

– Ar fi imposibil ca Emmei să nu-i fie dor de o asemenea tovarășă, zise domnul Knightley. N-am iubi-o atât dacă am crede așa ceva. Dar ea știe că această căsătorie e spre binele domnișoarei Taylor. Știe cât de avantajos este, la vârsta domnișoarei Taylor, să se așeze la casa ei și ce important e pentru ea să-și asigure bătrânețile și deci nu se poate lăsa copleșită de durere când trebuie să se bucure. Toți prietenii trebuie să fie bucuroși că domnișoara Taylor s-a măritat așa de bine.

– Și ați uitat că mai am un motiv să fiu fericită, zise Emma, și încă unul foarte serios – acela că eu am pus la cale această căsătorie. Eu am pus-o la cale, după cum știți, de acum patru ani. Și acum, satisfacția că a avut loc și că am avut dreptate, când atâția spuneau că domnul Weston nu se mai însoară, mă poate consola pentru orice.

Domnul Knightley clătină din cap. Tatăl ei răspunse drăgăstos:

– Dragă mea, tare mult aș vrea să nu mai pui la cale căsătorii și să nu mai ghicești viitorul, căci tot ce spui se adevărește. Te rog, nu mai pune la cale căsătorii!

– Promit să nu pun nici una la cale pentru mine, tată, dar pentru alții, trebuie! E extrem de amuzant. Și după un asemenea succes... Știți, toată lumea spunea că domnul Weston nu se mai însoară, da, zău! Domnul Weston, care era de atâta vreme vădov și părea așa de mulțumit fără soție, așa de ocupat mereu cu afacerile de la oraș și cu prietenii lui de aici, întotdeauna bine primit oriunde se ducea, întotdeauna vesel, domnul Weston n-ar fi fost nevoit să petreacă nici o seară de unul singur, dacă nu voia. O, nu, domnul Weston nu se va mai căsători. Unii vorbeau chiar de o făgăduială făcută soției pe patul de moarte, iar alții ziceau că fiul și cumnatul nu-l lasă. Se spuneau tot felul de tâmpenii pe seama lui, pe tonul cel mai serios, dar eu n-am crezut nimic. Din ziua când, acum vreo patru ani, eu și domnișoara Taylor l-am întâlnit pe Broadway Lane, și a fost atât de amabil să se repeadă la magazinul lui Mitchell să împrumute două umbrele pentru noi, pentru că începuse să burnițeze, mi-am pus în gând să-i căsătoresc. Am început să pun la cale căsătoria chiar din acel moment, și acum, când sunt răsplătită cu un asemenea succes, dragă tată, cum vrei să renunț la a pune la cale căsătorii?

– Nu înțeleg ce înseamnă pentru tine succes, zise domnul Knightley. Succesul presupune strădanie. Ți-ai petrecut timpul cu destul folos dacă de patru ani te străduiești să faci căsătoria asta. E o ocupație frumoasă pentru mintea unei domnișoare, dar dacă, ceea ce cred că e mai degrabă adevărat, ceea ce numești tu „a pune la cale căsătoria“ înseamnă a-ți face planuri numai și a-ți zice într-o doară „Ce bine ar fi

dacă domnul Weston ar lua-o de soție pe domnișoara Taylor“, și a-ți repeta fraza din când în când, de ce vorbești despre succes? Care e meritul tău, de ce ești mândră? Ai avut norocul să ghicești și atâta tot!

– Și dumneata, n-ai cunoscut niciodată plăcerea și triumful norocului de a ghici adevărul? Îmi pare rău pentru dumneata, te socoteam mai inteligent, căci, crede-mă, norocul de a ghici nu e noroc pur și simplu, trebuie să ai har. Cât despre cuvântul succes, care nu-ți place, nu înțeleg de ce nu aș avea nici un drept la el. Ai făcut două presupuneri interesante, dar nu crezi că se poate face și o a treia, că există ceva între a face totul și a nu face nimic? Dacă n-aș fi încurajat vizitele domnului Weston aici, n-aș fi făcut unele aluzii, n-aș fi rezolvat micile probleme, putea să nu iasă nimic. Cred că știi foarte bine casa noastră ca să înțelegi despre ce vorbesc.

– Un bărbat cinstit și cu inima deschisă ca domnul Weston și o femeie înțeleaptă și modestă ca domnișoara Taylor pot să-și vadă și singuri de treburi. E posibil ca, pentru că te-ai amestecat, să-ți fi făcut mai degrabă ție un rău decât lor un bine.

– Emma nu se gândește niciodată la ea dacă poate face un bine altora, interveni domnul Woodhouse, înțelegând numai pe jumătate. Dar, draga mea, te rog, nu mai pune la cale căsătorii, astea sunt niște prostii care strică armonia familiei.

– Numai una tată, numai pentru domnul Elton. Bietul domn Elton! Îți place domnul Elton, tată, nu-i așa? Trebuie să-i cauți o nevastă! Nimeni din Highbury nu-l merită și e aici aproape de un an, și și-a aranjat